

A KOKCIDIÓZIS JELENTŐSÉGE

borjakban és bárányokban

A kokcidiumok számos állatfajban okoznak megbetegedést. Ez a borjakban és a bárányokban az alábbi formákban jelentkezik.

■ BORJÚ

• *klinikai kokcidiózis:* rendszeres (akár vért is tartalmazó) hasmenés, valamint akár 10%-os testtömegvesztés a bántalom jelentkezését követő hetekben (3 hét és 6 hónapos kor között);

• *szubklinikai kokcidiózis:* nem biztos, hogy hasmenés előfordul, a testtömegvesztés lehet akár 5% is a bántalom jelentkezését követő hetekben.

A súlyvesztésüket a borjak a későbbiekben sem tudják behozni, ami a fertőzéstől számított **10 hónap elteltével akár 22-27 kg súlymaradékot is jelenthet.**

A kokcidium fertőzöttség a legtöbb állatban nem okoz szembetűnő klinikai tüneteket vagy betegséget, és az elhullások száma is viszonylag alacsony (<5%).

Mind a klinikai, mind a szubklinikai kokcidiózisra jellemző, hogy antibiotikum adása esetén nem várható sem a hasmenés, sem a testtömegvesztések csökkenése, illetve azok megszűnése; szulfonamidok kezelése sem tudjuk orvosolni a bántalmat.

A parazitológiai negatív bélsárvizsgálati eredmény nem jelenti az élőhely fertőzöttségének mentességét.

Az a terület, ahol a kokcidiózis előfordul, fertőzöttnek tekintendő, csak a folyamatos kezelés biztosíthat megfelelő védelmet a borjak számára, mert ha bármilyen kokcidium elleni készítmény használatát – például a tünetek megszűnésére hivatkozva – abbahagyjuk, akkor a bántalom ismét meg fog jelenni. Ennek az az oka, hogy az oociszták extrém körülmények között is hosszú időn keresztül megőrzik fertőzőképességüket.

A kokcidiózis által okozott gazdasági károk 60%-a a szubklinikai kokcidiózisra vezethető vissza. Ilyen gazdasági károk az alábbiak lehetnek:

• Romlanak az emésztési funkciók, csökken a takarmány-értékesítő képesség, csökken a súlygyarapodás.

• A klinikai tünetekben megnyilvánuló betegség társbetegségek megjelenését segítheti elő, vagy súlyosbíthatja azokat.

• Az üszők első ellési életkora növekszik (az optimális a 2 éves korban történő első ellés lenne); így csökkenhet mind a tejtermelés, mind az állomány genetikai értéke, továbbá a tejtermelési életteljesítmény is.

• Amennyiben például kokcidiózis következtében az üszőknek nem megfelelő a súlygyarapodása, akkor az ellés idején kisebb lesz a testsúlyuk, melynek következtében csökkent tejtermeléssel kell számolni.

• Általában az ellés idején minden egyes plusz kg élősúly a következő laktációban 4 literrel nagyobb tejjel jelent. **A 22-27 kg súlykülönbség 88-108 literrel nagyobb tejjel jelentene az első laktációban.**

• Húshasznú szarvasmarha esetén is számolhatunk a már említett 22-27 kg súlymaradással. Ez egyrészt jelentheti azt, hogy a fertőzöttségtől mentes vágóállatok súlya 22-27 kg-mal nagyobb a fertőzöttségen átesett állatokénál (ebben az esetben alacsonyabb áron lehet az állatot értékesíteni), másrészt a fertőzöttségen átesett állatokat kb. 18-24 nappal hosszabb ideig kellene hizlalni ahhoz, hogy utolérjék a fertőzöttségen át nem esett társaik vágási súlyát (ebben az esetben plusz 18-24 napnyi költségterhelést jelent az állatok hizlalása).

Amennyiben az állomány kokcidiózzal fertőzött, sokkal nagyobb anyagi veszteségekkel kell számolni, mint amennyibe a borjak egy alkalommal történő kezelése kerülne.

A legtöbb szarvasmarha-egészségügyben tevékenykedő állatorvos ta-

pasztalata az, hogy egyes hasmenéses borjúcsoportokban a kokcidiumellenes kezelés még akkor is hatásos, ha annak alkalmazását a bélsárvizsgálati eredményei nem indokolják.

A borjak kokcidiózisának megelőzésére a Janssen kifejlesztette a Vecoxan 2,5 mg/ml belsőleges szuszpenzió A.U.V. nevű készítményét. A készítmény diklazurilt tartalmaz, alkalmas mind borjak, mind bárányok kokcidiózisának megelőzésére, élelmezés-egészségügyi várakozási ideje: 0 nap. Adagolás: 1 ml Vecoxan készítmény 2,5 testtömegkilogramm-ra, szájon át adagolópisztollyal adandó.

Egy 70 kg-os borjú kezelési költsége kb. 750 Ft.

■ BÁRÁNY

A kokcidiózis általában hasmenésben nyilvánul meg, ami gyakran vért is tartalmazhat. A bárányok a fejlődésben visszamaradnak, akár el is hullhatnak; az elhullások mértéke sokkal nagyobb, mint borjakban. Amennyiben ismert, hogy a kokcidiózisra visszavezethető tünetek általában mikor (hány napos korban) szoktak jelentkezni, akkor kb. 1 héttel a tünetek várható jelentkezése előtt el kell kezdeni az állomány bárányainak minden egyedét kezelni. Ha már a kokcidiózisra visszavezethető hasmenéssel találkozunk, akkor azonnal meg kell kezdeni a kezelést.

Egy 10 kg-os bárány kezelési költsége 110 Ft körül van.

A Vecoxan bármelyik állatgyógy-szer-forgalmazónál elérhető, a készítményt használó telepek számára biztosítjuk az adagolópisztolyt.

Minden telep számára ingyenesen biztosítjuk az állomány fertőzöttségének felmérését. A felmérést független szakértő végzi a beküldött bélsárminták elemzésével. Az eddig vizsgált 44 telepből 34 (75%) volt fertőzött. Az oociszták rövid exkréciós ideje miatt a negatív eredmény sem jelenti feltétlenül a fertőzéstől való mentességet.

Dr. Merényi László – szakértő